

DIAGNOZA SŁUŻĄCA
WYZNACZENIU
OBSZARU
ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU
REWITALIZACJI NA
TERENIE GMINY
BIELICE

WRZESIEŃ 2017 R.

Spis treści

Wstęp.....	2
1. Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	4
2. Charakterystyka Gminy Bielice.....	9
3. Delimitacja obszaru zdegradowanego – analiza wskaźników	12
3.1. Sfera społeczna.....	12
3.2. Sfera gospodarcza	25
3.3. Sfera funkcjonalno-przestrzenna	26
3.4. Sfera techniczna	29
3.5. Sfera środowiskowa.....	32
3.6. Wyniki diagnozy w poszczególnych sferach	34
4. Obszar zdegradowany na terenie Gminy Bielice.....	41
5. Obszar rewitalizacji na terenie Gminy Bielice	41
Spis tabel	43

Wstęp

Gmina Bielice przystępując do przeprowadzenia rewitalizacji, zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym (Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz w oparciu o „Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”, zobowiązana jest do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w oparciu o proces diagnostyczny obszaru, na podstawie którego będzie można określić czynniki, które pokazują najbardziej negatywne elementy decydujące o gorszym poziomie życia na danym obszarze. Proces wskazania tych terytoriów, zgodnie z zapisami powyższych wytycznych, jest obwarowany konkretnymi, opisanymi poniżej wymogami.

Obszar może zostać wskazany jako **obszar zdegradowany**, jeśli znajduje się w **stanie kryzysowym** z powodu **koncentracji negatywnych zjawisk społecznych**, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym **oraz** gdy występuje na nim **co najmniej jedno** z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych (w szczególności niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw)
- środowiskowych (w szczególności przekroczenie standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska)
- przestrzenno-funkcjonalnych (w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziomu obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych)
- technicznych (w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz nefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Obszar cechujący się **szczególną koncentracją** wyżej wymienionych zjawisk, na którym gmina zamierza prowadzić rewitalizację z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, wyznacza się jako **obszar rewitalizacji**. Może on obejmować całość lub część obszaru zdegradowanego, ale nie może być większy niż 20 % powierzchni gminy ani zamieszkały przez więcej niż 30 % liczby jej mieszkańców. Zarówno obszar zdegradowany, jak i obszar rewitalizacji mogą być podzielone na **podobszary**, które nie muszą posiadać wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z nich występowania koncentracji opisanych wyżej negatywnych zjawisk. Tak obszar zdegradowany, jak i rewitalizacji mogą stanowić to samo terytorium. W Gminie Bielice jako obszar poddawany ocenie przyjęto obszar zwartej zabudowy obejmujący granice miejscowości (opisano je w rozdziale nr 1. Charakterystyka obszaru Gminy Bielice).

Wyznaczenie w gminie zarówno obszaru zdegradowanego, jak i rewitalizacji wymaga przeprowadzenia **diagnozy** potwierdzającej spełnienie przez nie przesłanek określonych w Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 - 2020 i wskazującej terytoria najbardziej zdegradowane pod względem społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym. **Diagnozę tę, stanowiącą podstawę do wyznaczenia terytoriów, które wymagają rewitalizacji w Gminie Bielice, prezentuje niniejszy dokument.** Przygotowano go w oparciu o „Strategię Rozwoju Gminy Bielice na lata 2018-2025 – projekt” oraz na podstawie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bielice”. Z racji tego, że Gmina

Bielice jest uprawniona do ubiegania się o środki w ramach projektów rewitalizacyjnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020 diagnoza przeprowadzona została w oparciu o wytyczne Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, jak również zgodnie z metodyką zaproponowaną przez Instytucję Zarządzającą RPO WZ (tj. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego) określonych w dokumencie „Zasady realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020.

Opierając się na wynikach przeprowadzonych analiz zawartych w poniższej diagnozie oraz biorąc pod uwagę ustalenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bielice” **wyznaczono obszar zdegradowany podzielony na osiem podobszarów, którymi stały się miejscowości:**

Lp.	Nazwa miejscowości
1.	Babinek
2.	Będgoszcz
3.	Chabówko
4.	Nowe Linie
5.	Nowe Chrapowo
6.	Linie
7.	Stare Chrapowo
8.	Swochowo

Z uwagi na fakt, że obszar zdegradowany obejmuje tereny najsilniej zdegradowane jeżeli chodzi o współwystępowanie problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych, a zatem najbardziej wymagające kompleksowej interwencji, obszar ten poddano ocenie najniżej występujących czynników, co pozwoliło na wyodrębnienie **obszaru zdegradowanego oraz następnie wyznaczonego jako obszar rewitalizacji**. Obszarem zdegradowanym z uwagi na wielość występujących negatywnych czynników został obszar miejscowości: Babinek (14 negatywnych czynników), Nowe Linie (13 negatywnych czynników), Nowe Chrapowo (12 negatywnych czynników), Będgoszcz, Chabówko, Linie, Stare Chrapowo, Swochowo (po 9 negatywnych czynników).

Aby osiągnąć czynniki dotyczące 20 % powierzchni Gminy a przede wszystkim 30% mieszkańców jako obszar rewitalizacji wzięto pod uwagę 5 miejscowości, które w wyniku dodatkowej gradacji osiągnęły najniższe negatywne wskaźniki społeczne. Są to miejscowości: Babinek, Nowe Linie, Nowe Chrapowo, Będgoszcz oraz Chabówko. Z uwagi na ważność obszaru miejscowości Bielice, która jako centrum działalności różnych instytucji publicznych jest najczęściej odwiedzana, a jednocześnie mieszkańcy wszystkich miejscowości ją odwiedzają (funkcjonuje tutaj jedyna w Gminie szkoła !!!!) postanowiono w miejscowości tej wskazać zadania do wykonania jako zintegrowane, które będą swoimi założeniami oddziaływać na inne obszary w Gminie Bielice. Obszar miejscowości Bielice stał się zatem obszarem podstawowym, na działalności której oprą się inne działania inwestycyjne na wyznaczonym obszarze rewitalizacji (we wsi Babinek , Nowe Linie, Nowe Chrapowo, Będgoszcz i Chabówko).

Uzasadnienie wyboru tych terytoriów prezentuje niniejszy dokument, stanowiący jednocześnie podstawę do przeprowadzenia z wszystkimi interesariuszami rewitalizacji konsultacji społecznych z zakresu przestrzennego obszaru zdegradowanego i rewitalizacji w Gminie Bielice.

1. Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji opiera się na *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020* zatwierdzonych w dniu 02.08.2016 r. przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju oraz *Ustawie z dnia 9 października o rewitalizacji* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777), a także na *Zasadach realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014–2020* opracowanych w marcu 2016 r.

Wykaz najważniejszych definicji użytych w niniejszym dokumencie:

BEZROBOCIE

Bezrobocie polega na tym, że osoba zdolna do pracy, aktywnie poszukująca jej i faktycznie gotowa do jej podjęcia nie znajduje zatrudnienia. Bezrobocie rejestrowane natomiast, to formalny stan wpisania kogoś do rejestru prowadzonego przez Powiatowy Urząd Pracy.

EWALUACJA

Ewaluacja (inaczej: systematyczna ocena) to w odniesieniu do Lokalnego Programu Rewitalizacji zaplanowany proces badania uzyskiwanych przez poszczególne programy rezultatów (bezpośrednich, mierzalnych korzyści dla beneficjenta), oraz przeliczania tych rezultatów według przyjętego systemu wskaźników i wag, w celu oceny skuteczności realizacji całego programu rewitalizacji.

INTERESARIUSZE REWITALIZACJI

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności następujące grupy społeczne:

1. mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego
2. inni mieszkańcy gminy,
3. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą,
4. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne,
5. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
6. organy władzy publicznej,
7. podmioty inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

MARGINALIZACJA

Marginalizacja oznacza spadek znaczenia danej jednostki lub grupy społecznej w społeczeństwie, osłabienie jej wpływu na życie społeczne, subiektywne odbieranie jej głosu przez resztę społeczeństwa jako mało ważnego. Skutkiem marginalizacji (procesu) jest wykluczenie społeczne (stan).

MONITORING

Monitoring to obserwowanie jakiegoś procesu i odnotowywanie jego zmieniającego się stanu w celu uzyskania wiedzy o jego przebiegu. W odniesieniu do Lokalnego Programu Rewitalizacji (LPR) monitoring to bieżące gromadzenie informacji o terminowości realizacji elementów LPR i uzyskanych produktach (bezpośrednich wynikach mierzalnych np. w jednostkach fizycznych lub finansowych).

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Według Europejskiego Forum Niepełnosprawności osobą niepełnosprawną jest jednostka w pełni swoich praw, znajdująca się w sytuacji upośledzającej ją na skutek barier środowiskowych, ekonomicznych i społecznych, których z powodu występujących u niej uszkodzeń nie może przezwyciężyć w taki sposób, jak inni ludzie.

OBSZAR ZDEGRADOWANY

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

W związku z powyższym, w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego Gmina Bielice podzielona została na *jednostki strukturalne (referencyjne)*, w sposób odpowiadający istniejącym powiązaniom funkcjonalnym. W procesie diagnostycznym na terenie wiejskim gminy przyjęto podział na miejscowości.

Analiza danych ilościowych w ustalonych jednostkach strukturalnych pozwoliła na stosunkowo łatwe zidentyfikowanie lokalizacji problemów i wyznaczenie granic obszaru zdegradowanego.

Zgodnie z ww. Wytycznymi w przeprowadzonej diagnozie na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego dokonano analizy porównawczej jednostek referencyjnych, opartej na zestawie wskaźników cząstkowych oraz syntetycznych wskaźników degradacji we wszystkich sferach, pozwalających na obiektywne określenie stopnia zróżnicowania zjawisk kryzysowych i potencjałów lokalnych na terenie gminy. Jako główne kryteria delimitacji obszaru zdegradowanego przyjęto wskaźniki przedstawione w tabeli nr 1.

OBSZAR REWITALIZACJI

Wyznaczony w Lokalnym Programie Rewitalizacji obszar obejmujący całość lub część obszaru kryzysu (obszaru zdegradowanego), cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju gminy, przygotowywana lub prowadzona jest rewitalizacja.

REWITALIZACJA

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie Lokalnego Programu Rewitalizacji.

UBÓSTWO

Ubóstwo to stan doznawania przez kogoś przynajmniej jednego z dwóch problemów:

- głęboki niedostatek – jego dochody ekwiwalentne na członka rodziny są niższe niż 60% mediany takich dochodów w danym kraju (*kryterium dochodowe*), głęboka deprivacja materialna – brak środków na wydatki związane z realizacją podstawowych, uzasadnionych potrzeb: opłacenia bieżących rachunków za czynsz i energię, ogrzania domu, pokrycia niespodziewanych wydatków, zjedzenia przynajmniej raz na dwa dni posiłku z odpowiednią ilością białka, spędzenia tygodnia urlopu rocznie poza miejscem zamieszkania, posiadania podstawowych udogodnień technicznych standardowych dla danego społeczeństwa (*kryterium wydatkowe*).

WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

Włączenie społeczne to odnosząca się do danej jednostki jej realna możliwość faktycznego uczestniczenia w relacjach społecznych – funkcjonowanie w kręgu znajomych, zawieranie przyjaźni, podejmowanie pracy, doznawanie szacunku i uznania itp. – oraz faktyczne korzystanie z tych możliwości przez jednostkę według jej własnych potrzeb.

WYKLUCZENIE SPOŁECZNE

Wykluczenie to doznawany przez jednostkę lub grupę faktyczny brak możliwości lub znaczne utrudnienie pełnienia ról społecznych dostępnych dla innych, nawiązywania normalnych relacji społecznych, korzystania z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenia zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób. Wykluczona społecznie jest jednostka lub grupa, która w sensie formalnym należy do danego społeczeństwa i chce uczestniczyć w jego życiu czynnie, lecz nie może z powodów będących poza jej kontrolą.

Na potrzeby wyznaczenia obszaru rewitalizacji i obszaru zdegradowanego w pierwszej kolejności dokonano oceny każdej miejscowości pod kątem występowania negatywnych czynników społecznych, gospodarczych, funkcjonalno-przestrzennych, technicznych i środowiskowych. Zostały one zestawione w tabeli zbiorczej poniżej.

Tabela 1 Wskaźniki obrazujące sytuację na terenie Gminy Bielice w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej

Sfera	Cele szczegółowe sfery	Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło danych
SPOŁECZNA	Trendy demograficzne	1.	Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców	%	Gmina Bielice
		2.	Zmiana liczby mieszkańców w roku w stosunku do 2012 r.	Osoby	Gmina Bielice

Sfera	Cele szczegółowe sfery	Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło danych
	Rynek pracy	3.	Wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych średnia z lat 2014-2016	%	Powiatowy Urząd Pracy w Pyrzycach, Gmina Bielice
	Opieka społeczna	4.	Procentowy udział osób korzystających z programu - Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016)	%	Gmina Bielice, Ośrodek Pomocy Społecznej
		5.	Odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016)	%	Gmina Bielice, Ośrodek Pomocy Społecznej
		6.	Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej - średnia z lat 2014-2016	%	Gmina Bielice, Ośrodek Pomocy Społecznej
	Problemy społeczne	7.	Ilość wydanych "niebieskich kart" w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Szt.	Gmina Bielice, Ośrodek Pomocy Społecznej
		8.	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016	Szt.	Komisariat Policji w Pyrzycach
	Poziom edukacji i opieki przedszkolnej	9.	Przyrost naturalny w latach 2010-2016	%	Gmina Bielice, jednostki oświatowe w Gmina Bielice
	Aktywność społ. i udział w życiu publicznym	10.	Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku	%	Gmina Bielice
		11.	Frekwencja w wyborach sołeckich w 2015 roku	%	Gmina Bielice
		12.	Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców	Szt.	Gmina Bielice
	Gospodarcza	13.	Liczba zarejestrowanych działalności gosp. osób fizycznych na 100 mieszkańców	Szt.	Gmina Bielice
	Funkcjonalno- przestrzenna	14.	Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej/szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp../ na 100 mieszkańców	Szt.	Gmina Bielice
15.		Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Pyrzyce w dzień roboczy /z wyłączeniem kursów szkolnych/	Szt.	Gmina Bielice	

Sfera	Cele szczegółowe sfery	Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło danych
Techniczna		16.	Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych	%	Gmina Bielice
		17.	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanit. lub z przydomową oczyszczalnią ścieków	%	Gmina Bielice
		18.	Udział % gospodarstw mieszk. z dostępem do drogi utwardzonej o nawierzchni asfaltowej	%	Gmina Bielice
Środowiskowa		19.	Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/	tony	Gmina Bielice
		20.	Długość instalacji wodociągowych azbestowo cementowych na 100 mieszkańców	%	Gmina Bielice

Źródło: opracowanie własne

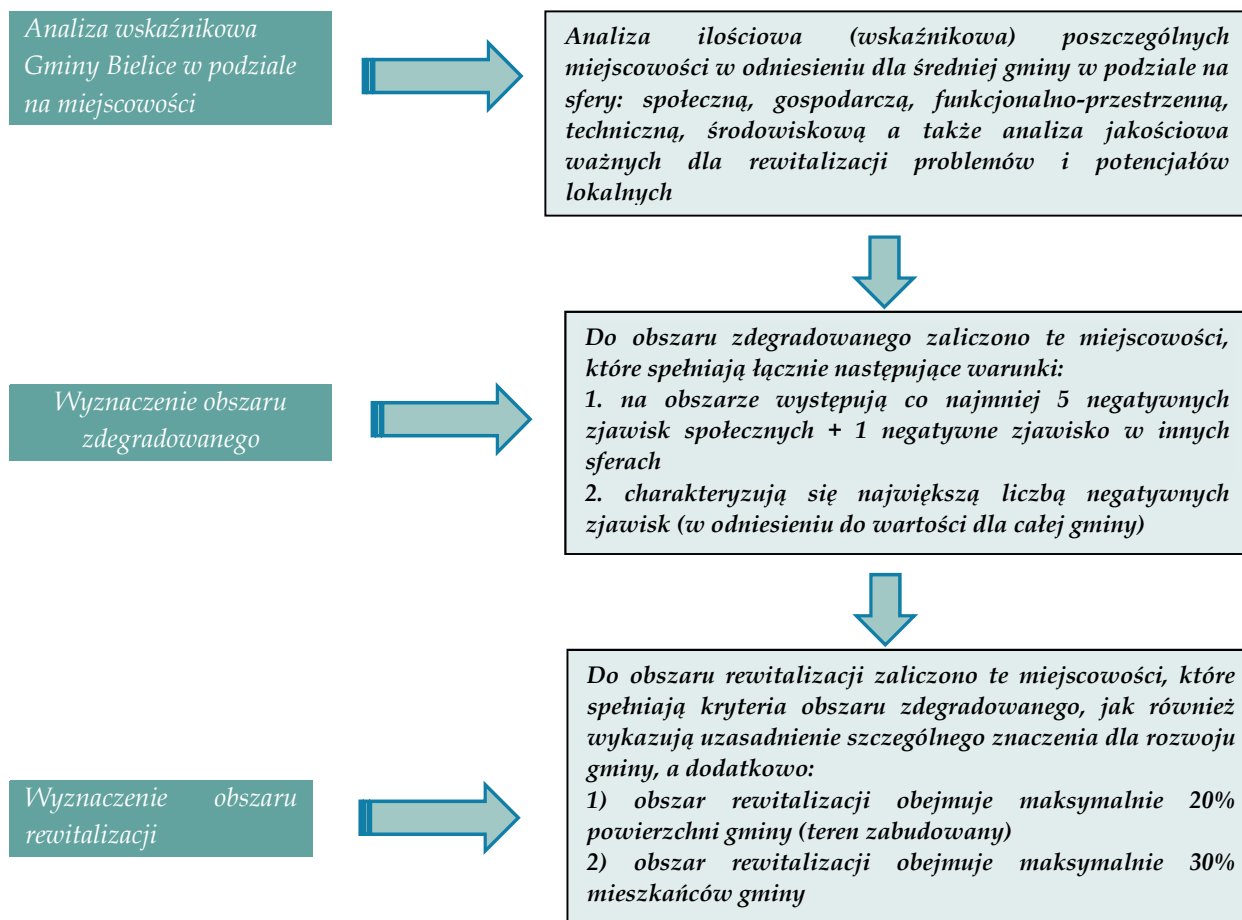
Proces diagnostyczny został przeprowadzony we współpracy pracowników Urzędu Gminy w Bielicach i jednostek organizacyjnych gminy wraz z zespołem zewnętrznych ekspertów. W procesie delimitacji obszaru zdegradowanego wykorzystano różnorodne źródła informacji, dzięki czemu zastosowane podejście ma charakter kompleksowy i łączy wykorzystanie metod ilościowych z jakościowymi. Dla przyjętych jednostek referencyjnych pozyskano dane statystyczne gromadzone w zasobach Urzędu Gminy w Bielicach, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielicach oraz instytucji zewnętrznych, m.in.: Powiatowego Urzędu Pracy w Pырzycach, Komendy Powiatowej Policji w Pырzycach, a także ogólnodostępnych danych z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego i danych z placówek oświatowych odnośnie wyników z egzaminów. Część pozyskanych danych została wykorzystana do porównawczej analizy ilościowej wskaźników ze średnią wartością dla całej gminy, a część posłużyła do dokonania analizy jakościowej charakteryzującej ważne dla rewitalizacji deficyty i problemy obszarów oraz lokalne potencjały. Dodatkowym narzędziem służącym pozyskaniu informacji na potrzeby diagnozy był spacer studyjny ekspertów zewnętrznych z pracownikami Urzędu Gminy w Bielicach, który miał na celu zdiagnozowanie problemów w sferze funkcjonalno- -przestrzennej.

Delimitacja obszaru rewitalizacji dokonana została przy uwzględnieniu zapisów art. 10 ustawy o rewitalizacji, który stanowi, że jest to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację”.

Zgodnie z powyższym, wyznaczenie granic obszaru rewitalizacji nastąpiło w oparciu o dwie przesłanki. Pierwszą z nich było stwierdzenie, że na wybranym obszarze uznanym wcześniej jako zdegradowany istnieje szczególna koncentracja negatywnych zjawisk. Drugą z przesłanek było uznanie, że wybrany obszar ma istotne znaczenie dla rozwoju gminy. Takie uzasadnienie obejmuje przedstawienie możliwych do wykorzystania w procesie rewitalizacji lokalnych potencjałów, a także

nawiązanie do gminnych dokumentów strategicznych i planistycznych, w których wybrany obszar będzie ujęty jako ośrodek koncentracji aktywności społeczno-gospodarczej w gminie.

Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji w Gminie Bielice, przedstawiona została na poniższym schemacie:

Źródło: opracowanie własne

2. Charakterystyka Gminy Bielice

Gmina Bielice położona jest w zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, w północno - zachodniej części powiatu pyrzyckiego. Jest to mała Gmina o charakterze głównie rolniczym, położona w odległości 30 km od Szczecina. Graniczy z gminami Kozielice i Pyrzyce (powiat pyrzycki) oraz trzema gminami z powiatu gryfińskiego: Gminą Banie, Gryfino i Stare Czarnowo.

Obszar obecnej Gminy Bielice w wiekach XII - XVI był częścią składową Ziemi Pyrzyckiej, od XVI w. do 1975r. - powiatu pyrzyckiego. Pod względem fizjograficznym należy do tzw. Kotliny Pyrzyckiej, utworzonej po polodowcowym zastoisku wodnym, którego pozostałością są jeziora Miedwie i Będgoszcz. Najważniejsze wzniesienia w południowej części gminy, przy przejściu w strefę moreny dennej, to Lisia Góra między Nowymi Liniami i Liniami o wysokości 42m n.p.m., Stargardzka Góra pld. zach. od Liń o wys. 54m, Swochowska Góra (dawniej Kanzel Berg) o wys. 81m. Jest wiele innych małych wzniesień, które dawniej posiadały swe nazwy: w Chabowie - Świński Pośladek, w Parsowie - Panieńska Góra, Lisia Góra - Szubieniczna, Ostrogóra, w Bielicach - Panieńskie Góry, Lisia

Góra, Jaskółczozielska Góra, Czarna, w Liniach - Pogańska Góra, Krowia, w Swochowie Srebrna, Dębogóra (w Sobiemyślu), w Starym Chrapowie - Kocia Góra. Gmina Bielice jest jedną ze 114 gmin województwa zachodniopomorskiego i jedną z 6 gmin powiatu pyrzyckiego.

Gmina zajmuje powierzchnię 84,12 km². W skład gminy wchodzi 12 jednostek pomocniczych. Siedzibą gminy jest miejscowość Bielice, która liczy 592 mieszkańców. Ogółem liczba mieszkańców zamieszkujących gminę Bielice wynosi 3056 (stan na rok koniec 2016 r.), co jest wynikiem przeciętnym na tle innych gmin regionu. Przez północno-wschodnią część gminy prowadzi droga krajowa nr 3 łącząca wieś Będgoszcz ze Starym Czarnowem (4 km) i skrzyżowaniem z drogą krajową nr 10 w Płonii (17 km) oraz z Pyrzycami (13 km). Droga krajowa nr 3 jest jednocześnie najważniejszym szlakiem komunikacyjnym na terenie województwa zachodniopomorskiego.

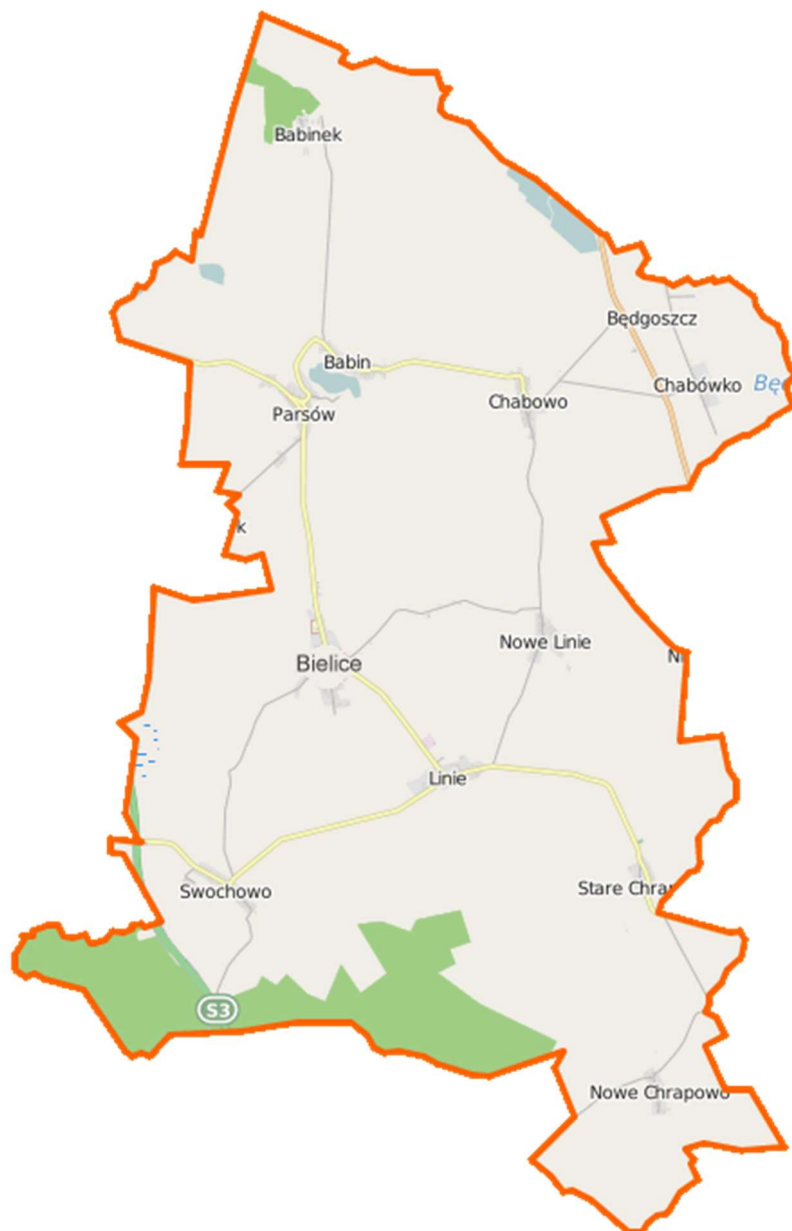
Odległość z Bielic do stolicy powiatu, Pyrzyc wynosi 15 km. Bielice (stacja "Bielice-Parsów") uzyskały połączenie kolejowe w 1898 po wybudowaniu linii kolejowej z Chwarstnicy do Pyrzyc. W 1996 linia Gryfino - Chwarstnica - Pyrzyc została zamknięta. Gmina Bielice jest gminą typowo rolniczą. Urodzajne gleby zajmują przeważający jej obszar i umożliwiają zróżnicowaną produkcję rolną.

Niewielką część powierzchni gminy zajmują obszary podmokłe i lasy ze znacznym zróżnicowaniem występującej tu roślinności i świata zwierząt, dlatego też przyroda została uznana za najcenniejsze bogactwo gminy. Na terenie gminy brak jest zakładów przemysłowych a jej położenie sprawia, że powietrze wolne jest od substancji szkodliwych typowych dla powietrza miejskiego. Aby polepszyć w ujęciu lokalnym, dodatkowo jakość powietrza atmosferycznego, w Bielicach zbudowano efektywną, zbiorczą kotłownię olejową.

Brak przemysłu szkodliwego dla środowiska oraz urodzajne gleby umożliwiają produkcję zdrowej żywności. Otaczające lasy i czyste, nieskażone powietrze stwarzają odpowiednie warunki dla turystyki pieszej i rowerowej a także dla amatorów runa leśnego i myślistwa. Uroczę, obfite w ryby jezioro Będgoszcz zachęca do wypoczynku nad jego brzegami oraz uprawiania sportów wodnych.

Dlatego też uznać można, że z czasem na terenie gminy wykształcił się dodatkowy sektor usług związany z obsługą ruchu turystycznego nastawionego przede wszystkim na wypoczynek pro - ekologiczny.

Podział Gminy Bielice na jednostki strukturalne na potrzeby przeprowadzenia diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przedstawia poniższa mapa.

Źródło: wikipedia

Podstawowe dane dotyczące powierzchni i liczby ludności poszczególnych miejscowości na koniec 2016 r. zostały zestawione w poniższej tabeli nr 2.

Tabela 2 Zestawienie podstawowych danych dotyczących jednostek strukturalnych Gminy Bielice (stan na koniec 2016 r.)

Jednostka strukturalna	Powierzchnia w ha (cały obszar miejscowości)	Powierzchnia w ha (tylko zwarty obszar zabudowy)	Udział w powierzchni zabudowanej Gminy (brany pod uwagę jako obszar rewitalizacji) od całości obszaru Gminy	Liczba ludności (osoba) – stan na 31.12.2016 r.	Udział w liczbie mieszkańców gminy ogółem (%)
Miejscowość					
Babin	828,66	17,69	0,21	293	9,59
Babinek	463,22	3,5	0,04	161	5,27
Będgoszcz	312	3,37	0,04	77	2,52
Bielice	1071	19,31	0,23	592	19,37
Chabowo	831	10,85	0,13	253	8,28
Chabówko	308	5,35	0,06	90	2,95
Linie	877,74	20,9	0,25	487	15,94
Nowe Chrapowo	485	8,62	0,10	194	6,35
Nowe Linie	691,83	3,83	0,05	125	4,09
Parsów	644	13,97	0,17	369	12,07
Stare Chrapowo	344	6,13	0,07	120	3,93
Swochowo	1565	18,38	0,22	295	9,65
razem	8421,45	131,90	1,57	3056	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Bielice

Dla każdej jednostki urbanistycznej zebrano dane dotyczące poszczególnych obszarów rozwoju społeczno-gospodarczego. Przeprowadzono analizy dotyczące demografii, bezrobocia, problemów społecznych, a także diagnozę urbanistyczną, analizując stan techniczny i funkcjonalność tkanki urbanistycznej. Pod uwagę wzięto także sferę środowiskową, a w niej najważniejsze czynniki, które powodują, że dana jednostka jest negatywnie postrzegana.

Taka metodyka pozwoliła na wyodrębnienie obszarów o największym zagęszczeniu niekorzystnych wskaźników rozwojowych i określenie obszaru zdegradowanego.

3. Delimitacja obszaru zdegradowanego – analiza wskaźników

3.1. Sfera społeczna

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, o stanie kryzysowym na danym obszarze gminy świadczy „koncentracja negatywnych zjawisk społecznych w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym”. **A zatem sfera społeczna jest najważniejszym elementem procesu diagnostycznego na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, ponieważ celem planowanych działań jest poprawa warunków i jakości życia społeczności lokalnej.**

W związku z tym, wykonana została porównawcza analiza ilościowa danych statystycznych w zakresie: trendów demograficznych, sytuacji na rynku pracy/bezrobocia, opieki społecznej, skali

problemów społecznych, poziomu edukacji i opieki przedszkolnej oraz aktywność społeczna i udział w życiu publicznym. Pod uwagę wzięto sześć obszarów życia społecznego, którym dodatkowo przypisano wskaźniki, które zostały również poddane ocenie. Są to: (1) Trendy demograficzne, (2) Rynek pracy, (3) Opieka społeczna, (4) Problemy społeczne, (5) Przyrost naturalny, (6) Aktywność społeczna i udział w życiu publicznym.

Poniżej rozpisano każdy ze wskaźników wraz z interpretacją

1) Trendy demograficzne

a) udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców.

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się danymi przekazanymi przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - wg stanu na 31.12.2016 r. W celu wyliczenia wskaźnika posłużono się następującymi danymi: kobiety w wieku od 60 lat, mężczyźni w wieku powyżej 65 lat.

Tabela 3 Wyliczenie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców - wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Liczba mieszkańców	Mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym	Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszk.
Rok 2016			
Babin	293	47	16,04
Babinek	161	20	12,42
Będgoszcz	77	9	11,69
Bielice	592	68	11,49
Chabowo	253	34	13,44
Chabówko	90	9	10,00
Linie	487	67	13,76
Nowe Chrapowo	194	37	19,07
Nowe Linie	125	16	12,80
Parsów	369	54	14,63
Stare Chrapowo	120	22	18,33
Swochowo	295	50	16,95
Razem	3056	433	14,17 - średnia dla Gminy

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Biorąc pod uwagę powyższe zauważyć można, że 5 najbardziej negatywnych wyników posiadają obszary, które mają wynik znacznie powyżej średniej dla Gminy, która wynosi 14,17 co wskazuje na zwiększający się odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w danej miejscowości. Reasumując są to miejscowości: Nowe Chrapowo (19,07), Stare Chrapowo (18,33), Swochowo (16,95), Babin (16,04) oraz Parsów (14,63).

Kolejnym czynnikiem brany pod uwagę w trendach demograficznych był wskaźnik:

b) zmiana liczby mieszkańców w roku 2016 w stosunku do roku 2012

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się następującymi danymi ze spisu ludności wg stanu na dzień 31.12.2012 r. Dane te zestawiono z liczbą ludności z 31.12.2016 r. aby wskazać trend demograficzny w danej miejscowości :

Tabela 4 Wyliczenie zmiany liczby mieszkańców w roku 2016 w stosunku do roku 2012 – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Ludność		Zmiana liczby mieszkańców w roku 2016 w stosunku do roku 2012	
	Lata	2012	2016	2016
Babin		290	293	1,03
Babinek		158	161	1,90
Będgoszcz		76	77	1,32
Bielice		594	592	-0,34
Chabowo		246	253	2,85
Chabówko		92	90	-2,17
Linie		512	487	-4,88
Nowe Chrapowo		185	194	4,86
Nowe Linie		132	125	-5,30
Parsów		378	369	-2,38
Stare Chrapowo		129	120	-6,98
Swochowo		296	295	-0,34
Razem		3088	3056	-1,04 – średnia dla Gminy

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Analizując powyższe wyniki zauważyć można, iż miejscowościami o wynikach poniżej średniej Gminy są: Stare Chrapowo (-6,98), Nowe Linie (-5,30), Linie (-4,88), Parsów (-2,38) oraz Chabówko (-2,17).

Kolejnym obszarem który został wzięty pod uwagę był „rynek pracy”, a w tym „wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych”. Gmina Bielice na bazie danych za lata 2014-2016 i określenia na tej podstawie średniej, chciała sprawdzić trend w danej miejscowości, aby móc skuteczniej poszukiwać sposobów na rozwiązywanie problemów z tym związanych.

2) Rynek pracy

a) wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych – średnia z lat 2014-2016

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się następującymi danymi:

Tabela 5 Wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych – średnia z lata 2014-2016 – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Długotrwale bezrobotni			Ogółem %			Długotrwale bezrobotni w %			Średnia (2014-2016)	
	Lata	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015		2016
Babin		188	186	190	5	5	5	2,66	2,69	2,63	2,66
Babinek		102	102	103	16	14	12	15,69	13,73	11,65	13,69

Miejscowość	Długotrwałe bezrobotni			Ogółem %			Długotrwałe bezrobotni w %			Średnia (2014-2016)
	Lata	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	
Będgoszcz	53	51	52	4	3	1	7,55	5,88	1,92	5,12
Bielice	399	389	399	17	14	10	4,26	3,60	2,51	3,46
Chabowo	166	170	167	2	4	1	1,20	2,35	0,60	1,39
Chabówko	66	66	69	13	12	6	19,70	18,18	8,70	15,52
Linie	332	323	314	21	20	20	6,33	6,19	6,37	6,30
Nowe Chrapowo	114	117	119	9	9	7	7,89	7,89	5,88	7,22
Nowe Linie	87	88	87	8	9	7	9,20	10,23	8,05	9,16
Parsów	236	234	224	18	12	7	7,63	5,13	3,13	5,29
Stare Chrapowo	78	75	75	2	2	2	2,56	2,67	2,67	2,63
Swochowo	184	184	181	15	10	9	8,15	5,43	4,97	6,19
Razem	2005	1985	1980	Średnia dla Gminy						6,55

Źródło: opracowanie na podstawie danych z PUP Pырzyce

Analizując powyższe wyniki zauważyć można, iż miejscowościami o najwyższych wynikach (ponad średnią Gminy) w zakresie bezrobocia są następujące miejscowości: Chabówko (15,52), Babinek (13,69), Nowe Linie (9,16) oraz Nowe Chrapowo (7,22). Obszary te powinny zatem stać się miejscem dodatkowego wsparcia i pomocy.

Równie ważnym i kolejnym obszarem wziętym pod uwagę przy diagnozie stała się „opieka społeczna”, której podporządkowano 3 dodatkowe wskaźniki: (1) Procentowy udział osób korzystających z programu – Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016), (2) Odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016) oraz (3) Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej – średnia z lat 2014-2016. Określonymi w ten sposób wskaźnikami Gmina Bielice chciała sprawdzić jaki jest trend kierowanej pomocy względem mieszkańców.

3) Opieka społeczna

a) Procentowy udział osób korzystających z programu – Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016)

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się następującymi danymi, które otrzymano z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Wskaźnik wskazuje w których miejscowościach zjawisko niedożywienia dzieci i młodzieży jest największe.

Tabela 6 Wskaźnik procentowy udział osób korzystających z Programu - Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016) - wyliczenia szczegółowe

Lata	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	Średnia z lat 2014-2016
Miejscowość	Ilość osób objętych pomocą w ramach Programu Pomoc Państwa w dożywianiu			liczba ludności	liczba ludności	liczba ludności	%	%	%	%
Babin	4	4	7	296	290	293	1,35	1,38	2,39	1,71
Babinek	4	3	3	154	156	161	2,60	1,92	1,86	2,13
Będgoszcz	3	4	4	73	74	77	4,11	5,41	5,19	4,90
Bielice	6	8	11	592	583	592	1,01	1,37	1,86	1,41
Chabowo	1	3	3	255	256	253	0,39	1,17	1,19	0,92
Chabówko	0	0	0	91	91	90	0,00	0,00	0,00	0,00
Linie	14	8	14	501	502	487	2,79	1,59	2,87	2,42
Nowe Chrapowo	6	6	6	188	193	194	3,19	3,11	3,09	3,13
Nowe Linie	1	2	3	129	126	125	0,78	1,59	2,40	1,59
Parsów	6	6	6	368	367	369	1,63	1,63	1,63	1,63
Stare Chrapowo	1	1	2	131	124	120	0,76	0,81	1,67	1,08
Swochowo	23	25	25	302	298	295	7,62	8,39	8,47	8,16
Razem	69	70	84	3080	3060	3056	Średnia dla Gminy -			2,43

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

W powyższym wskaźniku średnia dla Gminy wynosi 2,51. Miejscowości powyżej zaprezentowanego wskaźnika (czyli mające gorsze notowania) dotyczą obszarów: Swochowo (8,16), Będgoszcz (4,90) oraz Nowe Chrapowo (3,13).

Ważnym elementem, mówiącym o sposobie jak radzą sobie poszczególni mieszkańcy była ocena korzystania z opieki asystenta rodziny. Wskaźnik ten daje obraz rodziny objętej taką pomocą, przy jednoczesnym zwróceniu uwagi na występujące problemy. Dlatego też uznano, że dany wskaźnik (średnia z lat 2014-2016) będzie elementem wiele mówiącym o rodzinie w danej miejscowości i pozwoli na uchwycenie trendów. Korzystanie z opieki asystenta rodziny jest wskaźnikiem świadczącym o nieporadności mieszkańców.

Przeanalizowanie tego wskaźnika daje obraz miejscowości, dla których wsparcie w tym zakresie musi być największe.

b) odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016)

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się danymi, które pozyskano z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej:

Tabela 7 Wskaźnik odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016) – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Lata			Średnia liczba osób korzystająca z asystenta rodziny	Średnia liczba ludności 2014-2016	Odsetek osób korzystających z opieki asystenta średnia 2014-2016
	2014	2015	2016	2014-2016	2014-2016	2014-2016
Babin	0	0	0	0,00	293	0,00
Babinek	3	3	3	3,00	157	1,91
Będgoszcz	0	0	0	0,00	75	0,00
Bielice	2	2	2	2,00	589	0,34
Chabowo	0	0	0	0,00	255	0,00
Chabówko	0	0	0	0,00	91	0,00
Linie	1	1	1	1,00	497	0,20
Nowe Chrapowo	1	2	3	2,00	192	1,04
Nowe Linie	0	0	0	0,00	127	0,00
Parsów	1	0	0	0,33	368	0,09
Stare Chrapowo	0	0	1	0,33	125	0,27
Swochowo	5	4	5	4,67	298	1,57
Razem	13	12	15	13,33	3067	0,43 – średnia dla Gminy

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Powyższe wyliczenia wskazują, że najwyższy odsetek osób korzystających z opieki asystenta posiadają miejscowości: Babinek (1,91), Swochowo (1,56), Nowe Chrapowo (1,04), Stare Chrapowo (0,80). Pozostałe miejscowości posiadają wyniki niższe niż średnia dla Gminy, co oznacza, że sytuacja w tym zakresie na danym obszarze nie jest tak dużym problemem jak w innych częściach Gminy Bielice.

Dla podsumowania całości zagadnienia związanego z pomocą społeczną pod uwagę wzięto wyliczenia średniej z lat 2014-2016 rodzin w Gminie Bielice korzystających z pomocy społecznej w ogóle. Uznano bowiem, że obszar stanowiący duży % środków w budżecie Gminy Bielice, powinien być szczegółowo zweryfikowany. Pod uwagę wzięto zarówno zasiłki celowe i specjalne (finansowane ze środków własnych), usługi opiekuńcze (finansowane ze środków własnych) oraz zasiłki okresowe i stałe (finansowane ze środków Wojewody Zachodniopomorskiego).

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej nabywają osoby, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, w szczególności z powodu ubóstwa, sieroctwa, bezrobocia, niepełnosprawności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, długotrwałej lub ciężkiej choroby czy przemocy w rodzinie. Przedstawiony wskaźnik pokazuje, w których miejscowościach tego typu problemy są najczęstsze, i w związku z tym na które tereny w pierwszej kolejności powinno trafić wsparcie w efekcie procesu rewitalizacji.

Oceny tego zagadnienia dokonano poniżej.

c) odsetek osób korzystających z pomocy społecznej – średnia z lat 2014-2016

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się danymi, które pozyskano z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej:

Tabela 8 Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej – średnia z lat 2014-2016 – wyliczenia szczegółowe

Liczba osób korzystających z pomocy GOPS					Średnia ludności z lat 2014-2016	Odsetek rodzin korzystających z GOPS średnia z lat 2014-2016
Miejscowość	2014	2015	2016	Średnia	Liczba	Średnia
Babin	4	6	2	4,00	293	1,37
Babinek	10	13	8	10,33	157	6,58
Będgoszcz	6	3	4	4,33	75	5,78
Bielice	17	17	10	14,67	589	2,49
Chabowo	6	7	5	6,00	255	2,35
Chabówko	0	2	1	1,00	91	1,10
Linie	30	30	18	26,00	497	5,23
Nowe Chrapowo	4	6	4	4,67	192	2,43
Nowe Linie	7	10	7	8,00	127	6,30
Parsów	8	6	5	6,33	368	1,72
Stare Chrapowo	4	9	5	6,00	125	4,80
Swochowo	10	10	12	10,67	298	3,58
Razem	106	119	81	102,00	3067	3,64

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Analizując powyższe dane widać, iż najwyższy odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej umiejscowiony jest w miejscowościach: Babinek (6,58), Nowe Linie (6,30), Będgoszcz (5,78), Linie (5,23) oraz Stare Chrapowo (4,80). Wyniki te są w przypadku miejscowości Babinek, Będgoszcz, Linie i Stare Chrapowo zbieżne z innymi wynikami w tej kategorii, co ewidentnie wskazuje na konieczność poszukiwania sposobów na udzielanie większego wsparcia w obszarze pomocy społecznej.

Dlatego też, aby jeszcze bardziej szczegółowo zgłębić pomoc społeczną określono i wyliczono następujące wskaźniki: a) Ilość wydanych „niebieskich kart” w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców, b) Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016. Czynniki te mają decydujące znaczenie przy udzielanej pomocy, bowiem dodatkowo szeregują rodziny wskazując zarówno występujące na danym obszarze patologie społeczne, przestępczość oraz występującą przemoc w rodzinie.

Tym samym poniżej dokonano gradacji wymienionych wyżej czynników:

4. Problemy społeczne

a) ilość wydanych „niebieskich kart” w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Ilość niebieskich kart obrazuje problem występowania na danym obszarze przemocy rodzinnej spowodowanej najczęściej uzależnieniami takimi jak alkoholizm czy narkomania. Należy podejmować

działania przyczyniające się do poprawy sytuacji osób doświadczających przemocy, w tym umożliwienie im dostępu do takich usług jak poradnictwo prawne, psychologiczne czy z zakresu pracy z dziećmi.

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się danymi Komendy Powiatowej Policji w Pyrzycach oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielicach:

Tabela 9 Ilość wydanych „niebieskich kart” w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Liczba Niebieskich kart			Średnia niebieskich kart z 3 lat	Liczba Ludności 2014	Liczba Ludności 2015	Liczba Ludności 2016	Średnia liczba ludności 2014-2016	Ilość wydanych niebieskich kart w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
	2014	2015	2016						
Babin	0	0	0	0,00	296	290	293	293	0,00
Babinek	2	0	1	1,00	154	156	161	157	0,64
Będgoszcz	0	2	1	1,00	73	74	77	75	1,34
Bielice	2	0	3	1,67	592	583	592	589	0,28
Chabowo	0	0	0	0,00	255	256	253	255	0,00
Chabówko	0	0	0	0,00	91	91	90	91	0,00
Linie	0	0	0	0,00	501	502	487	497	0,00
Nowe Chrapowo	0	0	3	1,00	188	193	194	192	0,52
Nowe Linie	2	0	0	0,67	129	126	125	127	0,53
Parsów	1	2	1	1,33	368	367	369	368	0,36
Stare Chrapowo	2	0	0	0,67	131	124	120	125	0,53
Swochowo	2	2	2	2,00	302	298	295	298	0,67
Ogółem:	11	6	11	9,33	3080	3060	3056	3067	0,30

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

W porównaniu do średniej Gminy, która wynosi 0,30, miejscowościami, które posiadają wyniki powyżej średniej są: Będgoszcz (1,34), Swochowo (0,67), Babinek (0,64), oraz Nowe Linie i Stare Chrapowo, które osiągnęły tożsamy wynik (0,53). Oprócz tego, jest to także miejscowości Nowe Chrapowo z wynikiem powyżej średniej dla Gminy w wysokości 0,52. Oznacza, to że w rodzinach w tym miejscu zarejestrowana jest większa niż na innych obszarach liczba osób względem których stosowana jest przemoc.

Elementy te widać także w podsumowaniu kolejnego czynnika, którym jest „przestępczość”. Została ona oszacowana na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Pyrzycach. Jest to wskaźnik:

b) Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016

Zestawienie dotyczy przestępstw w rozumieniu przepisów kodeksu karnego, czyli będących czynami zabronionymi, bezprawnymi, zawinionymi i społecznie szkodliwymi. Zaliczono do nich takie czyny jak: kradzieże, kradzieże z włamaniem, kradzieże pojazdów, bójki i pobicia, rozboje, przestępstwa z zakresu przemocy domowej.

Tabela 10 Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016 – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Liczba przestępstw stwierdzonych na terenie Gminy Bielice			Razem lata 2014-2016	Ilość mieszkańców-średnia lat 2014-2016	Ilość czynów na 100 mieszkańców
	Lata	2014	2015			
Babin	0	0	0	0	293	0,00
Babinek	2	2	2	6	157	3,82
Będgoszcz	10	6	2	18	75	24,00
Bielice	6	9	5	20	589	3,40
Chabowo	1	1	2	4	255	1,57
Chabówko	0	0	0	0	91	0,00
Linie	2	5	6	13	497	2,62
Nowe Chrapowo	3	1	8	12	192	6,25
Nowe Linie	1	0	1	2	127	1,57
Parsów	3	5	2	10	368	2,72
Stare Chrapowo	3	3	3	9	125	7,20
Swochowo	2	5	1	8	298	2,68
Podsumowanie				102	3067	3,33 – średnia dla Gminy

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Komendy Powiatowej w Pырzycach

Z powyższej tabeli wynika, iż 5 spośród 12 miejscowości ma na swoim terenie problemy z przestępczością, o czym świadczy średnia z lat 2014-2016 wyliczona na poziomie 3,33. Każdy wynik powyżej tej wartości wskazuje, że mamy do czynienia z obszarem gdzie problemów z karalnością jest więcej niż na terenie innych miejscowości w Gminie Bielice. Takimi obszarami są: Będgoszcz (24,00), Stare Chrapowo (7,20), Nowe Chrapowo (6,25), Babinek (3,82) oraz Bielice (3,40).

Kolejnym, ważnym obszarem który łączy się swoimi wynikami zarówno z trendami demograficznymi, rynkiem pracy jak i opieką oraz problemami społecznymi jest poziom przyrostu naturalnego w Gminie, który następnie decyduje o edukacji przedszkolnej i szkolnej. W związku z powyższym pod uwagę wzięto wskaźnik związany z przyrostem naturalnym.

5. Przyrost naturalny

a) Przyrost naturalny w ostatnim siedmioletniu (2010-2016)

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się danymi pozyskanymi z ewidencji ludności w Urzędzie Gminy w Bielicach:

Tabela 11 Przyrost naturalny w latach 2010-2016 – wyliczenia szczegółowe

URODZENI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	średnia z lat 2010-2016
Babin	4	2	2	6	3	0	2	2,71
Babinek	2	3	3	2	2	2	4	2,67
Będgoszcz	0	1	1	2	2	0	0	0,86
Bielice	7	9	3	1	8	4	9	5,86

URODZENI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	średnia z lat 2010-2016
Chabowo	4	2	1	3	6	1	3	2,86
Chabówko	0	2	1	0	0	0	0	0,43
Linie	8	6	2	4	8	6	5	5,57
Nowe Chrapowo	2	1	2	2	1	2	1	1,57
Nowe Linie	1	3	1	1	2	1	2	1,57
Parsów	1	2	7	1	4	4	8	3,86
Stare Chrapowo	0	1	0	2	2	0	1	0,86
Swochowo	4	5	2	3	3	2	2	3,00
RAZEM	33	37	25	27	41	22	37	2,64 – średnia dla Gminy

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Miejscowościami, gdzie w ostatnim 7-leciu był najwyższy przyrost naturalny, powyżej średniej dla Gminy były obszary miejscowości: Bielice (5,86), Linie (5,57), Parsów (3,86), Chabowo (2,86) oraz Swochowo (3,00). Innymi obszarami były także miejscowości: Babin (2,71) oraz Babinek (2,67). Natomiast obszary gdzie wskaźnik był najmniejszy – czyli mamy do czynienia z niewielkim przyrostem naturalnym są obszary miejscowości: Chabówko (0,43), Będgoszcz i Stare Chrapowo (po 0,86) a także Nowe Chrapowo i Nowe Linie (po 1,57). To te obszary zostały wzięte pod uwagę jako obszar z problemem.

Dla danego obszaru Gminy Bielice brak szczegółowych danych odnośnie wychowania przedszkolnego czy wyników z egzaminów po szkole podstawowej oraz Gimnazjum w podziale na miejscowości. Poniżej wskazano wartości dla całego obszaru Gminy Bielice za okres lat 2014-2016.

Tabela 12 Liczba dzieci 3-5 letnich korzystających z wychowania przedszkolnego w latach 2014-2016 w Gminie Bielice

Lp.	Rok urodzenia	Ilość dzieci
Rok 2014		
1	2008 (dzieci przyjęte do szkoły 1.09.2013 r. jako pięciolatki)	35
2	2009	19
3	2010	6
Razem		60
Rok 2015		
1	2010	26
2	2011	12
3	2012	8
4	2013	2
Razem		48
Rok 2016		
1	2011	25
2	2012	10
3	2013	8
Razem		43

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Biorąc powyższe pod uwagę zauważyć można, iż liczba dzieci w wieku przedszkolnym, korzystających z wychowania przedszkolnego w Gminie Bielice każdego roku spada. Element ten jest wynikiem zarówno niżu demograficznego, jak i faktu, że rodzice w Gminie Bielice często rezygnują z wychowania przedszkolnego swoich dzieci i pozostawiają je w domu. Sytuacja ta powoduje zarówno uwstecznianie się dzieci, jak i ich następujące po tym trudności w nauczaniu w kolejnych latach szkolnych. Widać to po wynikach z egzaminów w szkole podstawowej oraz gimnazjum, które w wielu przypadkach są niższe zarówno niż średnia powiatu, województwa, okręgu oraz kraju. Dane w tym zakresie wskazano za lata 2014-2016 w poniższych tabelach.

Tabela 13 Wyniki sprawdzianu klas szóstych w latach 2014-2016 w Gminie Bielice

Średnia za arkusz						
Liczba uczniów piszących sprawdzian	Szkoła	Gmina	Powiat	Województwo	Okręg	Kraj
Rok 2014						
25	24,48	24,48	23,89	24,91	25,16	25,82
Rok 2015						
34	61,5	61,5	63,94	64,95	64,94	67
Rok 2016						
35	52,11	52,11	55,28	59,59	60,45	63

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Tabela 14 Wyniki egzaminu gimnazjalnego w latach 2014-2016 w Gminie Bielice

Średnia za arkusz						
Liczba uczniów piszących sprawdzian / część egzaminu	Szkoła	Gmina	Powiat	Województwo	Okręg	Kraj
Rok 2014						
35 - historia , WOS	63,14	63,14	55,63	55,63	57,59	59
35- j.polski	70,57	70,57	65,68	64,86	65,25	68
35- przedmioty przyrodnicze	53,69	53,69	47,95	49,57	50,63	52
35 - matematyka	43,91	43,91	45,08	43,93	45,86	47
19- j. angielski	58,63	58,63	60,97	64,66	65,10	67
16- j. niemiecki	58,88	58,88	57,35	53,10	53,05	54
Rok 2015						
41 - historia , WOS	66,34	66,34	60,21	61,93	62,36	64
41- j.polski	61,29	61,29	57,88	58,28	58,85	62
41 przedmioty przyrodnicze	42,85	42,85	44,44	47,90	48,70	50
41- matematyka	39,56	39,56	44,81	45,13	46,32	48
36- j. angielski	56,03	56,03	62,17	65,69	65,12	67
5- j. niemiecki	44,20	44,20	52,73	56,76	55,81	57
Rok 2016						
29 - historia , WOS	58,10	58,10	51,58	53,66	54,73	56
29 - j.polski	68,52	68,52	65,30	64,93	65,53	69
29- przedmioty przyrodnicze	46,90	46,90	45,90	48,77	49,75	51
29- matematyka	42,03	42,03	44,84	45,17	46,94	49

Liczba uczniów piszących sprawdzian / część egzaminu	Szkoła	Średnia za arkusz			Okręg	Kraj
		Gmina	Powiat	Województwo		
28- j. angielski	52,07	52,07	58,99	62,93	62,42	64
1- j. niemiecki	23,00	23,00	56,71	56,50	56,06	57

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Kolejnym elementem który został wzięty pod uwagę była aktywność społeczna i udział w życiu publicznym. Przy czynnikach tych wyliczono: a) frekwencję w wyborach samorządowych w 2014 roku w głosowaniu na radnych Rady Gminy a także b) wybory sołeckie w 2015 roku. Dodatkowym wskaźnikiem wziętym pod uwagę jest c) liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców. W ten sposób powstał obraz miejscowości w jaki sposób ich mieszkańcy angażują się w życie społeczne, bądź wskazuje obszary, gdzie potrzebne jest wsparcie lidera, animatora, który pomógłby w stworzeniu możliwości rozwoju danej miejscowości, sołectwa na rzecz jej mieszkańców.

6. Aktywność społeczna i udział w życiu publicznym

a) frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku w głosowaniu na radnych Rady Gminy

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się danymi o frekwencji w wyborach samorządowych, które miały miejsce w 2014 roku w wyborach na radnych Rady Gminy Bielice:

Tabela 15 Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Ilość osób biorąca udział w głosowaniu w wyborach samorządowych 2014		Ilość osób uprawniona do głosowania w wyborach samorządowych 2014 r.		Frekwencja w %
	Lata	2014	2014	2014	
Babin		140	249	56,22	
Babinek		75	120	62,50	
Będgoszcz		101	142	71,13	
Bielice		321	470	68,30	
Chabowo		124	199	62,31	
Chabówko		101	142	71,13	
Linie		249	396	62,88	
Nowe Chrapowo		116	156	74,36	
Nowe Linie		65	107	60,75	
Parsów		172	290	59,31	
Stare Chrapowo		70	103	67,96	
Swochowo		131	231	56,71	
Podsumowanie		2463	1564	63,49 średnia dla Gminy	

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Powyższe wyniki wskazują, że najniższa frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku miała miejsce w miejscowościach: Babin (56,22), Swochowo (56,71), Parsów (59,31), Nowe Linie (60,75) oraz Chabowo (62,31). Poniżej średniej dla Gminy Bielice, która wyniosła 63,49% były także obszary

miejscowości: Babinek (62,50%), Linie (62,88%). Niska frekwencja jest tym samym wyrazem niechęci, często niezadowolenia lub niemożności uczestniczenia w życiu publicznym. Gmina Bielice stoi zatem przed zadaniem poszukiwania sposobów na mobilizowanie ludności prowadzących do uspołecznienia jej mieszkańców. Aby dodatkowo sprawdzić jakie nastroje panowały w poszczególnych miejscowościach analizie poddano także wybory sołeckie w 2015 r.

Ich wyniki przedstawiono poniżej:

b) wybory sołeckie w 2015 roku

Tabela 16 Frekwencja w wyborach sołeckich w 2015 roku – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Ilość osób biorąca udział w głosowaniu w wyborach sołeckich w 2015 roku		Ilość osób uprawniona do głosowania w wyborach sołeckich w 2015 roku		Frekwencja w %
	Lata	2015	2015	2015	
Babin		37	236		15,68
Babinek		46	118		38,98
Będgoszcz		29	59		49,15
Bielice		72	465		15,48
Chabowo		29	199		14,57
Chabówko		27	74		36,49
Linie		71	390		18,21
Nowe Chrapowo		43	149		28,86
Nowe Linie		36	105		34,29
Parsów		63	282		22,34
Stare Chrapowo		27	99		27,27
Swochowo		61	227		26,87
Podsumowanie		541	2403		22,51 – średnia dla Gminy

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Analizując powyższe wyniki widać iż obszarami poniżej średniej dla Gminy (czyli mającej niski udział wyborczy w wyborach sołeckich w 2015 roku) określonej jako 22,51 % posiadają obszary miejscowości: Chabowo (14,57%), Bielice (15,48%), Babin (15,68%), Linie (18,21 %) oraz Parsów (22,34 %). Miejscowości Babin, Chabowo oraz Parsów są obszarami, w których ponownie (także w wyborach do Rady Gminy) średnia udziału w wyborach była poniżej frekwencji w Gminie. Obszary te są zatem miejscami, w których widać niechęć mieszkańców w korzystaniu z przysługującego im prawa wyborczego. Jest to tym samym sygnał, aby poszukiwać sposobów do angażowania mieszkańców w sprawy Gminy.

c) Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się danymi z rejestru organizacji pozarządowych, który wprowadzony jest w Gminie Bielice:

Tabela 17 Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Organizacje pozarządowe	Grupy nieformalne	Liczba organizacji w szt.	Mieszkańcy 2016	Średnia w %
Babin	- Ochotnicza Straż Pożarna w Babinie	-	1	293	3,41
Babinek	-	-	0	161	0,00
Będgoszcz	-	-	0	77	0,00
Bielice	- Ochotnicza Straż Pożarna w Bielicach	-	2	592	3,38
	- Stowarzyszenie Koła Emerytów i Rencistów Ziemi Bielickiej w Bielicach				
Chabowo	- Ochotnicza Straż Pożarna w Chabowie	-	2	253	7,91
	- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Chabowo				
Chabówko	-	-	0	90	0,00
Linie	-	-	0	487	0,00
Nowe Chrapowo	-	-	0	194	0,00
Nowe Linie	- Ochotnicza Straż Pożarna w Nowych Liniach	-	1	125	8,00
Parsów	- Ochotnicza Straż Pożarna w Parsowie	-	1	369	2,71
Stare Chrapowo	-	-	0	120	0,00
Swochowo	Stowarzyszenie „Środowisko i Zdrowie”	-	1	295	3,39
Razem			8	3056	2,62

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Z przedstawionych danych wynika, że najwięcej organizacji społecznych działa w miejscowości Bielice i Chabowo (po 2 szt.). Jednakże po zestawieniu tych danych z liczbą mieszkańców okazuje się, że najwyższe wskaźniki osiągnęły miejscowości: Nowe Linie (8,00) oraz Chabowo (7,91) a także Babin (3,41), Swochowo (3,39), Bielice (3,38). Są też takie miejscowości, w których nie zawiązała się ani jedna organizacja społeczna. Są to: Babinek, Będgoszcz, Chabówko, Linie, Nowe Chrapowo, a także Stare Chrapowo.

3.2. Sfera gospodarcza

Na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy o rewitalizacji, obszar gminy może znajdować się w stanie kryzysowym z uwagi na koncentrację negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, w szczególności takich jak: „niski stopień przedsiębiorczości, czy słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw”.

Sytuację w zakresie przedsiębiorczości mieszkańców na terenie Gminy Bielice zobrazowano przy pomocy wskaźnika „Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców”. Z danych przedstawionych poniżej wynika że obszary, które charakteryzują się niższą średnią wartością ww. wskaźnika w porównaniu do średniej dla całej gminy to tereny wiejskie obejmujące miejscowości: Babinek, Linie, Nowe Chrapowo, Nowe Linie oraz Stare Chrapowo. Wskazano je w tabeli poniżej, gdzie zaznaczono 5 obszarów z najniższymi wartościami.

7. Sfera gospodarcza

a) Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się danymi z ewidencji działalności podmiotów gospodarczych, które są aktywne i zawieszono. Uznano bowiem, że podmioty zawieszono w każdej chwili mogą swoją działalność odnowić (co często czynią w ciągu roku) a zatem są gotowe do prowadzenia swojej działalności:

Tabela 18 Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców - wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Działalność gospodarcza aktywne i zawieszono	Liczba mieszkańców w 2016	%
Babin	12	293	4,10
Babinek	5	161	3,11
Będgoszcz	5	77	6,49
Bielice	32	592	5,41
Chabowo	20	253	7,91
Chabówko	6	90	6,67
Linie	11	487	2,26
Nowe Chrapowo	3	194	1,55
Nowe Linie	3	125	2,40
Parsów	24	369	6,50
Stare Chrapowo	2	120	1,67
Swochowo	13	295	4,41
Razem	136	3056	4,37 - średnia dla Gminy

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Analizując powyższe miejscowościami, w których poziom przedsiębiorczości jest niższy niż gdzie indziej są obszary: Nowe Chrapowo (1,55), Stare Chrapowo (1,67), Nowe Linie (2,40), Linie (2,26) oraz Babinek (3,11). W miejscowościach tych funkcjonuje zatem najmniejsza liczba podmiotów gospodarczych.

3.3. Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Według zapisów art. 9 ust. 1 pkt 3 ustawy o rewitalizacji, obszar gminy znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych, a w szczególności „niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości,

niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych”.

W związku z powyższym, dokonano diagnozy ww. problemów za pomocą porównania wartości wybranych wskaźników charakteryzujących sferę przestrzenno-funkcjonalną ze średnią wartością dla całej Gminy Bielice. Do analizy przyjęto następujące wskaźniki:

1) Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej/szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp./ na 100 mieszkańców oraz

2) Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Pyrzyce w dzień roboczy/z wyłączeniem kursów szkolnych/.

Uznano bowiem, że dla tak małej Gminy jaką jest gmina wiejska Bielice są to elementy podstawowe, które wpływają na jakość życia oraz jego komfort. Możliwość korzystania na miejscu z czynnych obiektów użyteczności publicznej pozwala na zmniejszanie ilości podróży do innych miejscowości w Gminie w celu wypełniania funkcji publicznych. Natomiast połączenia z komunikacją publiczną zwiększają mobilność ludności nie tylko w celach edukacyjnych czy konsumpcyjnych, ale także dają szansę na poszukiwanie lepszej pracy poza miejscem zamieszkania.

Na podstawie zebranych danych w podziale na przyjęte jednostki referencyjne Gminy Bielice zawartych w Załączniku 1. *Matryca ze wskaźnikami przedstawiającymi stan kryzysowy na terenie poszczególnych jednostek referencyjnych w Gminie Bielice* można stwierdzić, że koncentracją ww. problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej charakteryzują się miejscowości, które posiadają zarówno najmniejszą liczbę czynnych obiektów użyteczności publicznej, jak i te do których docierają w najmniejszym stopniu środki komunikacji publicznej.

Poniżej w poszczególnych tabelach zaprezentowano wyniki obu wskaźników:

Tabela 19 Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej /szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp./ na 100 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Istniejący obiekt	Ilość obiektów użyteczności publicznej	Ilość obiektów użyteczności publicznej na 100 mieszkańców
Babin	1) Świetlica wiejska 2) Remiza strażacka	2	0,68
Babinek	Kontener pełniący funkcje świetlicy wiejskiej	0	0,00
Będgoszcz	Kontener pełniący funkcje świetlicy wiejskiej	0	0,00
Bielice	1) Urząd Gminy 2) Szkoła Podstawowa z oddziałami przedszkolnymi im. Jana Pawła II w Bielicach (jedyna w Gminie!!!) 3) Gminna Biblioteka Publiczna 4) Ośrodek Pomocy Społecznej 5) świetlica wiejska 6) remiza strażacka	6	1,01
Chabowo	1) Świetlica wiejska	1	0,40
Chabówko	Brak	0	0,00

Miejscowość	Istniejący obiekt	Ilość obiektów użyteczności publicznej	Ilość obiektów użyteczności publicznej na 100 mieszkańców
Linie	1) Świetlica wiejska	1	0,21
Nowe Chrapowo	1) Świetlica wiejska	1	0,52
Nowe Linie	Kontener pełniący funkcje świetlicy wiejskiej oraz remizy strażackiej	0	0,00
Parsów	1) Świetlica wiejska 2) Remiza strażacka	2	0,54
Stare Chrapowo	1) Świetlica wiejska	1	0,83
Swochowo	1) Świetlica wiejska	1	0,34
Razem	-	15	0,49 – średnia dla Gminy

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Czynne obiekty użyteczności publicznej stanowią o statusie danej społeczności. Brak obiektu (budynku, instytucji), w której kierowano by ofertę do lokalnej społeczności świadczy o zapaści cywilizacyjnej. Brak miejsca spotkań, miejsca integracji, oferty kulturalnej czy sportowej stanowi zasadniczą przeszkodę w realizacji działań prowadzących do odbudowy Lokalnej społeczności i wyprowadzania jej ze stanu kryzysowego. Najslabiej w tym obszarze wypadają Babinek, Będgoszcz, Chabówko oraz Nowe Linie, gdzie brak jakiegokolwiek obiektu oraz Linie gdzie wskaźnik jest bardzo niski (0,21) czyli poniżej średniej dla Gminy. Obszarami poniżej średniej Gminy są także obszary miejscowości: Chabowo oraz Swochowo.

Tabela 20 Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Pырzyce w dzień roboczy /z wyłączeniem kursów szkolnych/ – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Pырzyce w dzień nauki szkolnej z wyłączeniem autobusów szkolnych
Babin	2
Babinek	1
Będgoszcz	2
Bielice	2
Chabowo	2
Chabówko	1
Linie	2
Nowe Chrapowo	1
Nowe Linie	1
Parsów	2
Stare Chrapowo	2
Swochowo	2

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

W najgorszej sytuacji są miejscowości: Babinek, Chabówko, Nowe Chrapowo oraz Nowe Linie, gdzie dziennie jest możliwe tylko jedno połączenie z miastem Pырzyce. W przypadku „nie dostania się”

do autobusu (które są często przepełnione lub odjeżdżają szybciej niż rozkład jazdy) mieszkańcy nie mają alternatywy na przemieszczanie się środkami komunikacji publicznej do większego ośrodka miejskiego.

3.4. Sfera techniczna

Infrastruktura techniczna Gminy oraz zasoby i warunki mieszkaniowe determinują w znacznym stopniu jakość życia mieszkającej na danym terenie ludności. Wyposażenie w infrastrukturę techniczną w sensie jej struktury, lokalizacji, jakości i dostępności ma znaczny wpływ na rozwój jednostki samorządu oraz stanowi jeden z podstawowych czynników kształtujących jej atrakcyjność i konkurencyjność. Przesądza również o kosztach inwestycyjnych rewitalizacji danego obszaru. Im wyższy jest stopień rozwoju infrastruktury technicznej, tym lepsze są warunki do przeprowadzenia zaplanowanych w jej zakresie zadań.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 4 o stanie kryzysowym na obszarze gminy świadczą również wskaźniki charakteryzujące sferę techniczną, a są to w szczególności „degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska”.

Do zdiagnozowania występujących problemów w ww. sferze wybrano następujące wskaźniki: „Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych”, „Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków” oraz „Udział % gospodarstw mieszk. z dostępem do drogi utwardzonej o nawierzchni asfaltowej”, których wartości w poszczególnych jednostkach referencyjnych porównano do średniej dla całej gminy. Uznano bowiem, że szczególne zainteresowanie stanowić powinny obszary, gdzie widnieją pozostałości po PGR-ach a także obszary, gdzie w najmniejszym stopniu mieszkańcy mają dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej czy oczyszczalni ścieków czy też dostęp do utwardzonej nawierzchni asfaltowej dróg, które dają szansę przemieszczania się w różnych kierunkach i są bardziej komfortowe szczególnie w sezonie jesienno-zimowym.

Biorąc pod uwagę dane zawarte w Załączniku 1. *Matryca ze wskaźnikami przedstawiającymi stan kryzysowy na terenie poszczególnych jednostek referencyjnych w Gminie Bielice* należy wskazać, że największa koncentracja problemów w sferze technicznej występuje na terenie miejscowości:

Poniżej zaprezentowano wyniki dla poszczególnych wskaźników:

a) Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się następującymi danymi:

Tabela 21 Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Liczba lokali w bud. wielolokalowych po byłych PGR	Liczba wszystkich lokali	Udział lokali w bud. wielolokalowych w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych [%]
Babin	0	59	0,00
Babinek	20	42	47,62
Będgoszcz	0	22	0,00

Miejscowość	Liczba lokali w bud. wielolokalowych po byłych PGR	Liczba wszystkich lokali	Udział lokali w bud. wielolokalowych w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych [%]
Bielice	0	126	0,00
Chabowo	0	68	0,00
Chabówko	0	27	0,00
Linie	108	139	77,70
Nowe Chrapowo	0	40	0,00
Nowe Linie	8	35	22,86
Parsów	0	90	0,00
Stare Chrapowo	0	32	0,00
Swochowo	50	85	58,82
Razem	186	765	17,25

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Powyższe wyniki świadczą o fakcie, że obszarami, gdzie udział lokali wielolokalowych w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych jest najwyższy są miejscowości: Linie, Babinek, Nowe Linie, Swochowo. Pokazuje to także, iż w Gminie Bielice istnieje ciągle jeszcze zabudowa po PGR-ach, które wymagają odnowy substancji i szerszego zainteresowania się problemem.

Kolejnym ważnym aspektem, który został oceniony w Gminie jest:

b) Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się następującymi danymi:

Tabela 22 Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Liczba budynków podłączonych do kanalizacji	Liczba budynków podłączonych do przydomowych oczyszczalni	Liczba mieszkańców (stan na 31.12.2016 r.)	Liczba budynków mieszkalnych	Gospodarstwa mieszkalne z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub oczyszczalni ścieków [%]
Babin	0	3	293	60	5,00
Babinek	0	6	161	28	21,43
Będgoszcz	0	0	77	30	0,00
Bielice	88	4	592	118	77,97
Chabowo	0	6	253	72	8,33
Chabówko	0	1	90	31	3,23
Linie	34	0	487	43	79,07
Nowe Chrapowo	0	3	194	38	7,89
Nowe Linie	0	5	125	30	16,67
Parsów	0	8	369	87	9,20

Stare Chrapowo	0	3	120	31	9,68
Swochowo	24	2	295	53	49,06
Razem	Średnia dla Gminy				23,96

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Analizując powyższe dane zauważyć można, iż obszarem gdzie występuje najniższy dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej czy przydomowej oczyszczalni ścieków (lub nie ma go w ogóle) posiadają miejscowości: Będgoszcz (0,00 %), Chabówko (3,23 %), Babin (5,00 %), Nowe Chrapowo (7,89 %) oraz Chabowo (8,33 %). Następnie poniżej średniej dla Gminy wynoszącej 23,96 % są obszary miejscowości: Parsów (9,20 %), Stare Chrapowo (9,68 %), Nowe Linie (16,67 %), oraz Babinek (21,43). Elementy te pokazują zatem, iż ok 3/4 Gminy Bielice nie jest objęta systemem kanalizacji sanitarnej, co dodatkowo wpływa na zwiększanie dysproporcji pomiędzy innymi obszarami w powiecie i województwie, gdzie dostęp do sieci kanalizacyjnej jest większy.

c) Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do drogi utwardzonej o nawierzchni asfaltowej

Istotnym wskaźnikiem kształtującym potencjał techniczny jest jakość dróg na terenie gminy. Zły stan ciągów komunikacyjnych jest głównym problemem cywilizacyjnym polskiej wsi. Brak drogi o dobrej nawierzchni świadczy o zapaści w zakresie wyposażenia infrastrukturalnego. Stan dróg szczególnie w centrum wsi ma wpływ na czynniki:

- 1) wpływa na fizyczną łatwość/trudność codziennego pokonywania drogi pojazdem,
- 2) wpływa zasadniczo na bezpieczeństwo, w szczególności dzieci i osób starszych poruszających się po wąskich, błotnistych poboczach bez chodników, odwodnienia i oświetlenia,
- 3) często wyklucza możliwość organizacji komunikacji zbiorowej, co komplikuje lub wręcz uniemożliwia dotarcie do większych ośrodków miejskich, a w efekcie utrudnienia np. podjęcie zatrudnienia, korzystanie z oferty edukacyjnej czy kulturalnej,
- 4) negatywnie wpływa na estetykę wsi, samoocenę jej mieszkańców, chęć pozostawiania ludzi młodych w danej miejscowości, zakładania działalności gospodarczej czy osiedlania się nowych mieszkańców.

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się następującymi danymi:

Tabela 23 Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do drogi utwardzonej o nawierzchni asfaltowej – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Liczba budynków	Liczba budynków przy drogach asfaltowych i w odległości do 50m	Udział liczby budynków przy drogach asfaltowych we wszystkich budynkach w miejscowości [%]
Babin	60	55	91,67
Babinek	28	23	82,14
Będgoszcz	30	15	50,00
Bielice	118	104	88,14
Chabowo	72	55	76,39
Chabówko	31	25	80,65
Linie	43	37	86,05
Nowe Chrapowo	38	31	81,58
Nowe Linie	30	29	96,67
Parsów	87	76	87,36

Stare Chrapowo	31	27	87,10
Swochowo	53	47	88,68
Razem	621	524	84,38 - średnia dla Gminy

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Obszarami w Gminie Bielice mającymi najmniejszy dostęp do dróg publicznych utwardzanych są miejscowości: Będgoszcz, Chabowo, Linie, Nowe Chrapowo oraz Babinek. Poniżej średniej dla Gminy wynik posiada także miejscowość: Chabówko. Są to zatem miejsca w Gminie, które mają utrudniony niż gdzie indziej dostęp do innych obszarów w Gminie i powiecie, co wymusza także na mieszkańcach mniejszą mobilność i w konsekwencji niechęć do podróżowania w inne części Gminy, powiatu czy województwa.

3.5. Sfera środowiskowa

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 3 obszar gminy znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk środowiskowych, a w szczególności „przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska”.

Dla zagregowania powyższego wskaźnika posłużono się następującymi wskaźnikami „Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/” oraz „Długość instalacji wodociągowych azbestowo cementowych na 100 mieszkańców”. Uznano bowiem, że są to wskaźniki, które w Gminie Bielice oddają najlepiej stan środowiska naturalnego na obszarach wiejskich oraz wskazują na problemy, które tutaj występują.

Poniżej dokonano analizy każdego ze wskazanych wyżej czynników:

5. Sfera środowiskowa

a) Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/

Analizując problemy w sferze środowiskowej uznano, że jednym z najistotniejszych jest występowanie na terenie gminy wyrobów zawierających azbest. Powszechnie wiadomo, że azbest jest bardzo groźnym czynnikiem chorobotwórczym, stanowiącym poważne zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi. Włókna azbestu mogą dostać się do organizmu ludzkiego przez wdychanie zanieczyszczonego powietrza, ale również przez wodę, do której azbest trafia z zanieczyszczonych gleb, ze ścieków przemysłowych, atmosfery i rur azbestowo-cementowych. Pomimo faktu corocznego wypełniania zadań przez Gminę Bielice w tym zakresie problem ciągle jeszcze występuje. Zgodnie z przeprowadzoną inwentaryzacją – do usunięcia z terenu Gminy Bielice pozostało jeszcze ponad 1000 ton azbestu.

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się następującymi danymi:

Tabela 24 Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/ – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Ilość azbestu pozostała do utylizacji [Mg]	Liczba mieszkańców (stan na 31.12.2016)	Ilość azbestu pozostała do utylizacji [Mg/100 mieszkańców]
Babin	58,414	293	19,94
Babinek	134,299	161	83,42
Będgoszcz	21,34	77	27,71

Miejscowość	Ilość azbestu pozostała do utylizacji [Mg]	Liczba mieszkańców (stan na 31.12.2016)	Ilość azbestu pozostała do utylizacji [Mg/100 mieszkańców]
Bielice	127,056	592	21,46
Chabowo	50,97	253	20,15
Chabówko	30,91	90	34,34
Linie	94,474	487	19,40
Nowe Chrapowo	52,58	194	27,10
Nowe Linie	143,264	125	114,61
Parsów	102,056	369	27,66
Stare Chrapowo	23,667	120	19,72
Swochowo	207,204	295	70,24
Razem	1046,234	3056	34,24 – średnia dla Gminy

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Analizując powyższe wskaźniki środowiskowe zauważyć można, iż w Gminie Bielice istnieje duży problem związany z występowaniem azbestu, który należy zutylizować. Są to obszary miejscowości: Nowe Linie, gdzie występuje aż 114,61 Mg azbestu w podziale na mieszkańców miejscowości, następnie Babinek – 83,42 Mg, Swochowo – 70,24 Mg, oraz Chabówko – 34,34 Mg. Duża ilość azbestu do utylizacji pozostała także w miejscowościach Bielice, Linie, Parsów oraz Babin, chociaż wynik tam jest w przeliczeniu na mieszkańca poniżej średniej dla Gminy. W najbliższej przyszłości należy zatem podjąć działania, które zniwelują powyższe problemy.

Kolejnym ocenianym aspektem dotyczącym elementów środowiskowych w Gminie Bielice jest wskaźnik:

b) Długość instalacji wodociągowych azbestowo-cementowych na 100 mieszkańców

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się następującymi danymi:

Tabela 25 Długość instalacja wodociągowych azbestowo-cementowych na 100 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Długość sieci wodociągowej azbestowej [mb]	Długość sieci azbestowej na 100 mieszkańców [m/100 mieszkańców]
Babin	0	0,00
Babinek	0	0,00
Będgoszcz	0	0,00
Bielice	2000	337,84
Chabowo	0	0,00
Chabówko	0	0,00
Linie	3100	636,55
Nowe Chrapowo	0	0,00
Nowe Linie	1500	1200,00
Parsów	0	0,00

Stare Chrapowo	0	0,00
Swochowo	500	169,49
Razem	7100	-

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

O komforcie życia mieszkańców decydują także instalacje wodociągowe. Te, które zostały wybudowane przed wieloma latami wykonane są z rur azbestowo-cementowych, co zdecydowanie wpływa na stan środowiska naturalnego (wody powierzchniowe i podziemne) oraz jakość dostarczanej mieszkańcom wody. Obszarami, gdzie takie wodociągi ciągle istnieją (ponad 7 km) są obszary miejscowości Linie, Bielice, Nowe Linie oraz Swochowo. Bardzo ważnym elementem do podkreślenia w tym przypadku jest fakt, że w przypadku miejscowości Bielice cała długość rur azbestowych dotyczy przesyłu pomiędzy miejscowościami Bielice a Linie, a w przypadku miejscowości Linie aż 2400 mb dotyczy przesyłu pomiędzy miejscowościami Linie, a miejscowością Nowe Linie. Wskaźnik ten oznacza zatem, iż przede wszystkim mieszkańcy miejscowości Linie mają ogromny problem z siecią wodociągową, której rury są wybudowane przede wszystkim z azbestu.

Dlatego też ważne jest, aby Gmina w najbliższej przyszłości podjęła działania nakierowane na rozwiązanie powyższych problemów, które z czasem będą się nawarstwiać.

3.6. Wyniki diagnozy w poszczególnych sferach

W związku z tym, że rewitalizacja ma wymiar terytorialny, ważne są te obszary gminy, gdzie występuje koncentracja negatywnych zjawisk i lokalnych potencjałów. Efektem przeprowadzonej diagnozy dla Gminy Bielice w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, w podziale na przyjęte jednostki referencyjne (miejscowości) jest opracowana mapa pogładowa łącząca dane z różnych dziedzin. W ten sposób została wykonana rzetelna analiza jednoznacznie wskazująca na których obszarach gminy nakładają się różnego rodzaju problemy. Jej wyniki w podziale na miejscowości zostały przedstawione w poniżej tabeli oraz dalej na mapie problemów.

Wynikają z niej obszary, które posiadają niedoskonałości i które wymagają podjęcia interwencji nie tylko w wymiarze infrastrukturalnym. Są to następujące obszary:

Tabela 26 Wykaz miejscowości w których zdiagnozowano występowanie największej ilości negatywnych zjawisk społecznych

Nazwa sołectwa	Występujący problem	Wynik diagnozy	Średnia dla Gminy
Babinek	Wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych średnia z lat 2014-2016	13,69	6,55
	Odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016)	1,91	0,43
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej – średnia z lat 2014-2016	6,58	3,64
	Ilość wydanych "niebieskich kart" w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,64	0,30
	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016	3,82	3,33

Nazwa sołectwa	Występujący problem	Wynik diagnozy	Średnia dla Gminy
	Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku	62,50	63,49
	Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców	0,00	2,62
	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	3,11	4,37
	Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej/szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp./ na 100 mieszkańców	0,00	0,49
	Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Pyrzyce w dzień roboczy /z wyłączeniem kursów szkolnych/.	1	-
	Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych	47,62	17,25
	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków	21,43	23,96
	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do drogi utwardzonej o nawierzchni asfaltowej	82,14	84,38
	Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/	83,42	34,24
Razem liczba problemów w miejscowości		14	
Nowe Chrapowo	Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców	19,07	14,17
	Wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych - średnia z lat 2014-2016	7,22	6,55
	Procentowy udział osób korzystających z programu - Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016)	3,13	2,43
	Odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016)	1,04	0,43
	Ilość wydanych „niebieskich kart” w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,52	0,30
	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016	6,25	3,33
	Przyrost naturalny w ostatnim siedmioletniu (2010-2016)	1,57	2,64
	Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców	0,00	2,62
	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,55	4,37

Nazwa sołectwa	Występujący problem	Wynik diagnozy	Średnia dla Gminy
	Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Pyrzyce w dzień roboczy /z wyłączeniem kursów szkolnych/.	1	-
	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków	7,89	23,96
	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do drogi utwardzonej o nawierzchni asfaltowej	81,58	84,38
Razem liczba problemów w miejscowości		12	
Nowe Linie	Zmiana liczby mieszkańców w roku 2016 w stosunku do roku 2012	-5,30	-1,04
	Wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych - średnia z lat 2014-2016	9,16	6,55
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej - średnia z lat 2014-2016	6,30	3,64
	Ilość wydanych „niebieskich kart” w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,53	0,30
	Przyrost naturalny w ostatnim siedmioletniu (2010-2016)	1,57	2,64
	Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku w głosowaniu na radnych Rady Gminy	60,75	63,49
	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	2,40	4,37
	Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej/szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp./ na 100 mieszkańców	0,00	0,49
	Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Pyrzyce w dzień roboczy /z wyłączeniem kursów szkolnych/.	1	-
	Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych	22,86	17,25
	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków	16,67	23,96
	Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/	114,61	34,24
	Długość instalacji wodociągowych azbestowo cementowych na 100 mieszkańców	1200,00	-
Razem liczba problemów w miejscowości		13	
Będogo SZCZ	Procentowy udział osób korzystających z programu - Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016)	4,90	2,43

Nazwa sołectwa	Występujący problem	Wynik diagnozy	Średnia dla Gminy
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej – średnia z lat 2014-2016	5,78	3,64
	Ilość wydanych „niebieskich kart” w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,34	0,30
	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016	24,00	3,33
	Przyrost naturalny w ostatnim siedmioletniu (2010-2016)	0,86	2,64
	Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców	0,00	2,62
	Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej/szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp. / na 100 mieszkańców	0,00	0,49
	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków	0,00	23,96
	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do drogi utwardzonej o nawierzchni asfaltowej	50,00	84,38
Razem liczba problemów w miejscowości			9
Chabówko	Zmiana liczby mieszkańców w roku 2016 w stosunku do roku 2012	-2,17	-1,04
	Wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych – średnia z lat 2014-2016	15,52	6,55
	Przyrost naturalny w ostatnim siedmioletniu (2010-2016)	0,43	2,64
	Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców	0,00	2,62
	Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej/szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp. / na 100 mieszkańców	0,00	0,49
	Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Pyrzyce w dzień roboczy /z wyłączeniem kursów szkolnych/.	1	-
	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków	3,23	23,96
	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do drogi utwardzonej o nawierzchni asfaltowej	80,65	84,38
	Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/	34,34	34,24
Razem liczba problemów w miejscowości			9
Linie	Zmiana liczby mieszkańców w roku 2016 w stosunku do roku 2012	-4,88	-1,04
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej – średnia z lat 2014-2016	5,23	3,64

Nazwa sołectwa	Występujący problem	Wynik diagnozy	Średnia dla Gminy
	Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku	62,88	63,49
	Frekwencja w wyborach sołeckich w 2015 roku	18,21	22,51
	Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców	0,00	2,62
	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	2,26	4,37
	Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej/szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp./ na 100 mieszkańców	0,21	0,49
	Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych	77,70	17,25
	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków	3,23	23,96
	Długość instalacji wodociągowych azbestowo cementowych na 100 mieszkańców	636,55	-
Razem liczba problemów w miejscowości			9
Stare Chrapowo	Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców	18,33	14,17
	Zmiana liczby mieszkańców w roku 2016 w stosunku do roku 2012	-6,98	-1,04
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej – średnia z lat 2014-2016	4,80	3,64
	Ilość wydanych „niebieskich kart” w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,53	0,30
	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016	7,20	3,33
	Przyrost naturalny w ostatnim siedmioletniu (2010-2016)	0,86	2,64
	Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców	0,00	2,62
	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,67	4,37
	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków	9,68	23,96
Razem liczba problemów w miejscowości			9
Swochowo	Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców	16,95	14,17
	Procentowy udział osób korzystających z programu – Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016)	8,16	2,43

Nazwa sołectwa	Występujący problem	Wynik diagnozy	Średnia dla Gminy
	Odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016)	1,57	0,43
	Ilość wydanych „niebieskich kart” w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,67	0,30
	Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku	56,71	63,49
	Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej/szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp./ na 100 mieszkańców	0,34	0,49
	Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych	58,82	17,25
	Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/	70,24	34,24
	Długość instalacji wodociągowych azbestowo-cementowych na 100 mieszkańców	169,49	-
Razem liczba problemów w miejscowości			9

Tabela 27 Zestawienie zbiorcze wskaźników z podziałem na poszczególne miejscowości

Jednostka strukturalna	Liczba ludności (osoba)	Udział w liczbie mieszkańców gminy ogółem (%)	Udział w powierzchni zabudowanej Gminy (brany pod uwagę jako obszar rewitalizacji) od całości obszaru Gminy	Wskaźnik nr 1	Wskaźnik nr 2	Wskaźnik nr 3	Wskaźnik nr 4	Wskaźnik nr 5	Wskaźnik nr 6	Wskaźnik nr 7	Wskaźnik nr 8	Wskaźnik nr 9	Wskaźnik nr 10	Wskaźnik nr 11	Wskaźnik nr 12	Wskaźnik nr 13	Wskaźnik nr 14	Wskaźnik nr 15	Wskaźnik nr 16	Wskaźnik nr 17	Wskaźnik nr 18	Wskaźnik nr 19	Wskaźnik nr 20
				Deficyty społeczne													Deficyty poza pozaspołeczne						
Babin	293	9,59	0,21	16,04	1,03	2,66	1,71	0,00	1,37	0,00	0,00	2,71	56,22	15,68	3,41	4,10	0,68	2	0,00	5,00	91,67	19,94	0,00
Babinek	161	5,27	0,04	12,42	1,90	13,69	2,13	1,91	6,58	0,64	3,82	2,67	62,50	38,98	0,00	3,11	0,00	1	47,62	21,43	82,14	83,42	0,00
Będgoszcz	77	2,52	0,04	11,69	1,32	5,12	4,90	0,00	5,78	1,34	24,0	0,86	71,13	49,15	0,00	6,49	0,00	2	0,00	0,00	50,00	27,71	0,00
Bielice	592	19,37	0,23	11,49	-0,34	3,46	1,41	0,34	2,49	0,28	3,40	5,86	68,30	15,48	3,38	5,41	1,01	2	0,00	77,97	88,14	21,46	337,84
Chabowo	253	8,28	0,13	13,44	2,85	1,39	0,92	0,00	2,35	0,00	1,57	2,86	62,31	14,57	7,91	7,91	0,40	2	0,00	8,33	76,39	20,15	0,00
Chabówko	90	2,95	0,06	10,00	-2,17	15,52	0,00	0,00	1,10	0,00	0,00	0,43	71,13	36,49	0,00	6,67	0,00	1	0,00	3,23	80,65	34,34	0,00
Linie	487	15,94	0,25	13,76	-4,88	6,30	2,42	0,20	5,23	0,00	2,62	5,57	62,88	18,21	0,00	2,26	0,21	2	77,70	79,07	86,05	19,40	636,55
Nowe Chrapowo	194	6,35	0,10	19,07	4,86	7,22	3,13	1,04	2,43	0,52	6,25	1,57	74,36	28,86	0,00	1,55	0,52	1	0,00	7,89	81,58	27,10	0,00
Nowe Linie	125	4,09	0,05	12,80	-5,30	9,16	1,59	0,00	6,30	0,53	1,57	1,57	60,75	34,29	8,00	2,40	0,00	1	22,86	16,67	96,67	114,61	1200
Parsów	369	12,07	0,17	14,63	-2,38	5,29	1,63	0,09	1,72	0,36	2,72	3,86	59,31	22,34	2,71	6,50	0,54	2	0,00	9,20	87,36	27,66	0,00
Stare Chrapowo	120	3,93	0,07	18,33	-6,98	2,63	1,08	0,27	4,80	0,53	7,20	0,86	67,96	27,27	0,00	1,67	0,83	2	0,00	9,68	87,10	19,72	0,00
Swochowo	295	9,65	0,22	16,95	-0,34	6,19	8,16	1,57	3,58	0,67	2,68	3,00	56,71	26,87	3,39	4,41	0,34	2	58,82	49,06	88,68	70,24	169,49
Razem	3056	100	1,57	14,17	-1,04	6,55	2,43	0,43	3,64	0,30	3,33	2,64	63,49	22,51	2,62	4,37	0,49	-	17,25	23,96	84,38	34,24	-

- zaznaczenie najbardziej negatywnych czynników w danym wskaźniku

4. Obszar zdegradowany na terenie Gminy Bielice

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji *obszar zdegradowany* charakteryzuje się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz stanem kryzysu w co najmniej jednej ze sfer dotyczących zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Ponadto ust. 2 wskazuje, że „obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych”.

Na podstawie przeprowadzonego audytu gminnego wyznaczono obszar zdegradowany, na który składają się jednostki referencyjne charakteryzujące się problemami w sferze społecznej przy jednoczesnym występowaniu problemów przynajmniej w jednej innej sferze oraz największą liczbą zidentyfikowanych negatywnych zjawisk, tj. ≥ 5 . Zgodnie z przedstawionymi założeniami obszar zdegradowany na terenie Gminy Bielice obejmuje miejscowości: Babinek (14), Nowe Linie (13), Nowe Chrapowo (12), Będgoszcz (9), Chabówko (9), Stare Chrapowo (9), Linie (9), Swochowo (9). Oznacza to, że 3/4% obszaru Gminy jest zdegradowana społecznie a każde z miejscowości ma po co najmniej jednym negatywnym czynnikiem gospodarczym, funkcjonalno-przestrzennym, technicznym lub środowiskowym. Obszar zdegradowany stanowi 50,7 % obszaru mieszkańców (1549 osób).

5. Obszar rewitalizacji na terenie Gminy Bielice

Zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji *obszar rewitalizacji* to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację (...). Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nie posiadające ze sobą wspólnych granic”.

W związku z art. 10 ww. ustawy wyznaczony został obszar na którym występuje wysokie natężenie negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, a jednocześnie mający istotne znaczenie dla rozwoju gminy i planowane jest na nim przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w podziale na jednostki referencyjne gminy i delimitacji obszaru zdegradowanego, wyznaczono obszar rewitalizacji obejmujący obszar miejscowości:

1. Miejscowość Babinek (161 mieszkańców, 5,27 % liczby mieszkańców oraz 0,04 % obszaru zwartej zabudowy),
2. Miejscowość Nowe Linie (125 mieszkańców, 4,09 % liczby mieszkańców oraz 0,05 % obszaru zwartej zabudowy),
3. Miejscowość Nowe Chrapowo (194 mieszkańców, 6,35 % liczby mieszkańców oraz 0,10 % obszaru zwartej zabudowy),
4. Miejscowość Będgoszcz (77 mieszkańców, 2,52 % liczby mieszkańców oraz 0,04 % obszaru zwartej zabudowy),
5. Miejscowość Chabówko (90 mieszkańców, 2,95 % liczby mieszkańców oraz 0,06 % obszaru zwartej zabudowy),

Dodatkowo postanowiono iż miejscowością, która zostanie wzięta pod uwagę jako w ramach projektu zintegrowanego, który będzie motywu przewodnim programu rewitalizacji będzie miejscowość Bielice, w której realizowane są podstawowe zadania w Gminie (Urząd Gminy, Ośrodek Zdrowia) a jednocześnie istnieje tutaj Przedszkole oraz jedyna w Gminie Szkoła. W związku z tym

mieszkańcy Gminy są w tej miejscowości niemalże codziennie. Dlatego też uznano, iż w miejscowości tej powstanie Centrum Społeczno-Integracyjne dla mieszkańców Gminy, które będzie jednocześnie oddziaływać swoim zasięgiem na obszar miejscowości objętych obszarem rewitalizacji – Babinek i Nowe Linie oraz Chabówko, Będgoszcz, Nowe Chrapowo. Tym samym do obszaru rewitalizacji dołączono miejscowość o liczbie mieszkańców 592 (19,37) oraz 0,23 % obszaru zwartej zabudowy. W ten sposób został wyznaczony obszar rewitalizacji.

Reasumując: wyznaczony obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 0,29 % zwartej zabudowy oraz 21,18 % mieszkańców (tj. 647 osób). Obszar ten nie przekracza zatem limitów określonych w art. 10 ust. 2 stawy o rewitalizacji oraz obszaru rewitalizacji określonego w wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 (rozdział 3, pkt 4)).

Wyznaczony obszar rewitalizacji charakteryzuje się największym natężeniem negatywnych zjawisk w sferze społecznej, a także w sferach gospodarczych, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej i środowiskowej. Potwierdza to zarówno analiza wskaźnikowa oraz analiza jakościowa (opisowa) miejscowości objętych obszarem rewitalizacji określonych w tabelach od nr 3 do nr 25

Powyższe problemy zostały spowodowane w głównej mierze przez zmiany strukturalne na rynku pracy, wynikające z istnienia na tym terenie obszarów po byłych PGR-ach, czego następstwem jest niedostosowanie kompetencji i kwalifikacji mieszkańców do potrzeb rynku pracy oraz ich „wycuczona bezradność”. W ten sposób utrwała się sytuacja kryzysowa na terenie gminy, o której świadczą: negatywne trendy demograficzne (malejąca liczba mieszkańców, ujemny przyrost naturalny i saldo migracji), wyższy od średniej w powiecie, województwie i Polsce: udział osób bezrobotnych zarejestrowanych pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy w % bezrobotnych ogółem i wyższy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem. Występuje także zwiększona ilość wydanych niebieskich kart, co świadczy o natężeniu zjawisk patologicznych w rodzinach i występowaniu przemocy, co ewidentnie łączy się ze wzrastającą liczbą przestępstw. Ponadto zauważa się niechęć mieszkańców w życiu społecznym o czym świadczy niska frekwencja w wyborach w 2014 roku czy chociażby fakt braku lub niewielkiej ilości funkcjonujących zaangażowanych stowarzyszeń.

Z uwagi na istniejącą substancję mieszkaniową (w tym o charakterze socjalnym), obszar ten wykazuje wysoką kumulację problemów związanych z wykluczeniem społecznym oraz niedostosowaniem do potrzeb mieszkańców świadczonych usług społecznych. Zauważa się również niewystarczającą aktywność oraz świadomość ekologiczną społeczności lokalnej dlatego należy podjąć kompleksowe działania niwelujące wskazane powyżej najważniejsze problemy.

Spis tabel

Tabela 1 Wskaźniki obrazujące sytuację na terenie Gminy Bielice w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.....	6
Tabela 2 Zestawienie podstawowych danych dotyczących jednostek strukturalnych Gminy Bielice (stan na koniec 2016 r.)	12
Tabela 3 Wyliczenie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe	13
Tabela 4 Wyliczenie zmiany liczby mieszkańców w roku 2016 w stosunku do roku 2012 – wyliczenia szczegółowe	14
Tabela 5 Wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych – średnia z lata 2014-2016 – wyliczenia szczegółowe	14
Tabela 6 Wskaźnik procentowy udział osób korzystających z Programu – Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016) – wyliczenia szczegółowe.....	16
Tabela 7 Wskaźnik odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016) – wyliczenia szczegółowe	17
Tabela 8 Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej – średnia z lat 2014-2016 – wyliczenia szczegółowe	18
Tabela 9 Ilość wydanych „niebieskich kart” w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe	19
Tabela 10 Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016 – wyliczenia szczegółowe.....	20
Tabela 11 Przyrost naturalny w latach 2010-2016 – wyliczenia szczegółowe.....	20
Tabela 12 Liczba dzieci 3-5 letnich korzystających z wychowania przedszkolnego w latach 2014-2016 w Gminie Bielice.....	21
Tabela 13 Wyniki sprawdzianu klas szóstych w latach 2014-2016 w Gminie Bielice.....	22
Tabela 14 Wyniki egzaminu gimnazjalnego w latach 2014-2016 w Gminie Bielice.....	22
Tabela 15 Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku – wyliczenia szczegółowe	23
Tabela 16 Frekwencja w wyborach sołeckich w 2015 roku – wyliczenia szczegółowe	24
Tabela 17 Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe	25
Tabela 18 Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe	26
Tabela 19 Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej /szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp./ na 100 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe	27
Tabela 20 Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Piryce w dzień roboczy /z wyłączeniem kursów szkolnych/ – wyliczenia szczegółowe.....	28
Tabela 21 Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych – wyliczenia szczegółowe.....	29
Tabela 22 Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków – wyliczenia szczegółowe	30
Tabela 23 Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do drogi utwardzonej o nawierzchni asfaltowej – wyliczenia szczegółowe.....	31
Tabela 24 Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/ – wyliczenia szczegółowe.....	32
Tabela 25 Długość instalacja wodociągowych azbestowo-cementowych na 100 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe	33
Tabela 26 Wykaz miejscowości w których zdiagnozowano występowanie największej ilości negatywnych zjawisk społecznych.....	34
Tabela 27 Zestawienie zbiorcze wskaźników z podziałem na poszczególne miejscowości.....	40